

Գ. Ամենայն Հայոց Հայրապետի բազմաթիվ կոչերը, ի խնդիր օրինակա-
նության, միասնության և Երուսաղեմի ողջագործման ոգու պահպանման,
ուղղյալ գրավոր և բանավոր կերպով Անթիլիասի Գահակալին, վերջին երկու
տարիների ընթացքին, մնացին անարձագանք, հակառակ Երուսաղեմում եր-
կիցս նրա տված հավաստիացումներին, թե Թրթոյան եպիսկոպոսը պիտի չու-
ղարկվի Մարսելի Էջմիածնական թեմը:

Դ. Ամենայն Հայոց Հայրապետին ուղղյալ 2 հունվար 1964 թվակիր և
12 մայիս 1964 և 2 մարտ թվակիր Տ. Թրթոյան եպիսկոպոսի (այդ օրերին
վարդապետ) նամակները, Մարսելի և Վատիկանի մեջ իր հակաէջմիածնա-
կան հրապարակային հայտարարությունները, ինչպես նաև 1965 թվականի
փետրվարի 5-ին Փարիզում, Ամենայն Հայոց Հայրապետի մոտ ուկնդրության
առթիվ նրա ցուցաբերած ոչ վաշելույզ վերաբերմունքը, հստակ գաղափար են
տալիս նրա անհավասարակշիռ նկարագրի և անլուրջ ընթերցումների ու գործե-
լակերպի նկատմամբ, որով նա դուրս գալիս հույս չի ներշնչում, թե կա-
րող է լինել օրինակաբան, հավատարիմ ու բանիմաց հոգևոր սպասավորը հա-
վատացյալ ժողովրդի և Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի:

Հաստատելով ու արձանագրելով այս բոլոր տխուր իրողությունները,
Վեհափառ Հայրապետը և Գերագույն Հոգևոր Խորհուրդն չեն կարող նկատի
առնել ձեր 1965 թվականի հուլիս 13-ի դիմումները: Հետևաբար, հանուն Ամե-
նայն Հայոց Հայրապետի և Գերագույն Հոգևոր Խորհրդի, մի անգամ ևս կոչ ենք
անում Ձեզ, որ հետ կանգնեք Հայ Եկեղեցու կանոնների և ժողովրդի միաս-
նության ու կենսական շահերի դեմ գործելու ճանապարհից ու հրավիրեք Ար-
տավազդ եպիսկոպոս Թրթոյանին, որ մեկնի Հարավային Ֆրանսիայի Էջմիա-
ծնական թեմից, որպեսզի բոլորովն մտքերը խաղաղվեն ու Մարսելի շրջա-
նի մեր հավատացյալ ժողովրդի ծոցում վերահաստատվեն օրինական,
համերաշխ ու արդյունավետ հոգևոր գործունեության պայմանները, Ս. Էջմիա-
ծնի աստվածային օրհնության ներքո:

Հղում ենք Ձեզ օրհնություն Ամենայն Հայոց Մայր Աթոռ հավերժական
Ս. Էջմիածնից:

Ի դիմաց Գերագույն Հոգևոր Խորհրդի՝

ԿՈՄԻՏԱՍ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՏԵՐ-ՍՏԵՓԱՆՅԱՆ

ՀՈՒՍԻԿ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՍԱՆԹՈՒՐՅԱՆ

11 դեկտեմբերի 1965 թ.

Ս. ԷԶՄԻԱԾԻՆ

Հ Ա Յ Տ Ա Ր Ա Ր Ո Ւ Թ Յ Ո Ւ Ն

Ամենայն Հայոց Հայրապետի նախագահությամբ, Հայ Եկեղեցու եպիսկո-
պոսական ժողովը, գումարված Ս. Էջմիածնում այս տարի նոյեմբերի 2-ին,
վշտով տեղեկացավ և իր վրդովմունքը արձանագրեց Անթիլիասի Տանն Կիլի-
կիո Կաթողիկոսական Աթոռի նոր կանոնադրության 32-րդ և 33-րդ հոդվածների
համար, որոնք հանդիսանում են ծանրակշիռ խախտում Հայ Եկեղեցու նվիրա-
պետական կարգի և իրավասության սահմանների, բացահայտ կերպով հա-
կադրվում Հայ Եկեղեցու միության նվիրապետական Աթոռների միջև, համե-
րաշխ գործակցության սկզբունքի, ինչպես և ամբողջական ժխտում Երուսաղեմի
1963-ի ողջագործման ոգու:

Վեհափառ Հայրապետի բարձր նախագահության ներքո, Գերագույն Հոգևոր
Խորհուրդը, իր նոյեմբեր 18-ի նիստում, խորունկ տխրությամբ հաստատեց և
դատապարտեց վերոհիշյալ ողբալի իրողությունը, որը Սփյուռքի հայ եկեղեցա-
կան-ազգային կյանքի մեջ ծնունդ է տալու աղետալի նոր տագնապների ու պա-
ռակտումների:

Հանուն մեր Ս. Եկեղեցու և ժողովրդի գերագույն իղձերի ու շահերի, մի
անգամ ևս կոչ ենք անում Տանն Կիլիկիո շնորհազարդ Գահակալին և Անթիլիա-

սի պատասխանատու մարմիններին, հետ կանգնելու այս անօրինական, եկեղեցաբանդ ու ազգավնաս ընթացքից, չեղյալ համարել վերոհիշյալ հողվածները և ուղղամտորեն գործել Երուսաղեմի ողջազուրման ոգով, որ միակ ուղին է եկեղեցական կյանքի ամրապնդման ու ծաղկման, եղբայրական սիրո և խաղաղության մեջ:

Ջերմապես կոչ ենք անում նաև Հայ Եկեղեցու բոլոր սպասավորներին անխտիր, բոլոր հայ կազմակերպություններին, հայ մամուլին և համայն հավատացյալ մեր ժողովուրդին՝ թույլ չտալու, որ անօրինական արարքներ, ոտնձգություններ ու պառակտումներ տարածվեն Սփյուռքի հայ եկեղեցական կյանքի մեջ և արթուն կերպով հսկելու, որպեսզի պաշտպանվեն մեր Եկեղեցու նվիրապետության դարավոր կարգն ու կանոնը, ներքին միությունը և հայ հավատացյալ ժողովրդի միասնությունը:

7 դեկտեմբերի 1965 թ.
Ս. ԷՋՄԻԱԾԻՆ

ԳԵՐԱԳՈՒՅՆ ՀՈԳԵՎՈՐ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Ի գիտություն և ի լուսաբանություն «Էջմիածին» ամսագրի ընթերցողների, արտատպում ենք Գերագույն Հոգևոր Խորհրդի հայտարարության մեջ հիշված՝ Անթիլիասի Կաթողիկոսական Աթոռի 1965 թվականի նոր կանոնադրության 32-րդ և 33-րդ հոդվածները (տե՛ս «Հասկ», 1965 թ., № 8—9, օգոստոս—սեպտեմբեր, էջ 378):

«ԱՌԱՋՆՈՐԴԱԿԱՆ ԹԵՄԵՐ

Հոդված 32.— Կիլիկիո Կաթողիկոսության առաջնորդական թեմերը հետևյալներն են.—

1. Բերիո թեմ.
2. Դամասկոսի թեմ.
3. Լիբանանի թեմ.
4. Կիպրոսի թեմ.
5. Հյուսիսային Ամերիկայի թեմ.
6. Հունաստանի թեմ.
7. Թեհրանի թեմ.
8. Ատրպատականի թեմ.
9. Իրանա-Հնդկաստանի թեմ:

Հոդված 33.— Այլ թեմեր ևս կրնան կազմվել կամ միանալ Կիլիկիո Կաթողիկոսական Աթոռին, իրենց ազգային-եկեղեցական պատասխանատու մարմիններու գրավոր դիմումին վրա, ուղղված Մեծի Տանն Կիլիկիո Վեհափառ Կաթողիկոսին: Ազգային կեդրոնական վարչության խառն ժողովը, ընդունելի ետք կատարված դիմումը, կհաղորդե թեմին: Դիմումագիրը կներկայացվի Ազգային ընդհանուր ժողովին առ ի հաստատումն, որմե ետք, Վեհափառ Կաթողիկոսը, կոնդակով մը կհռչակե զայն Մեծի Տանն Կիլիկիո Կաթողիկոսության թեմ:

